

Victoria DANILAlector universitar, Universitatea Tehnică a Moldovei
email: victoriavasiledanila@gmail.com**Ana ISCHIMJI**doctorand
Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”, Chișinău
email: anaischimji29@gmail.com

IMPACTUL EDUCAȚIONAL ÎN SPRIJINUL ȘI PROMOVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Summary. The educational impact in supporting and promoting the cultural heritage in the Republic of Moldova. The correlation with the relevant objectives and strategies for the cooperation between the educational institutions and the cultural centers represent actions of cultural promotion at national level. In this way, the chances of knowledge of culture, access to culture and diversity of cultural expressions, integration of culture in sustainable territorial development projects, stimulation of the creative economy and the presence of culture at international level increase. The paper includes the importance of cooperation between education and culture, the presentation of examples at the international level and the approach of strategies for a good functioning of the system.

The strategy „learning through culture and learning for culture” is based on the synergy between education and culture. The use of the arts in transdisciplinary projects, as a way to expand and strengthen the creative approach of other subjects, thus generates a greater involvement in the learning process and better performances. That being said, we conclude that art and culture are tools for acquiring important new skills in the community and society in general.

Keywords: arts education, cultural heritage, promotion, transdisciplinary project.

Introducere

Patrimoniul cultural este important pentru comunitate, pentru regiunea și pentru țară în ansamblu. Cultura este, de asemenea, o resursă. Este identificată drept un motor pentru creștere economică și locuri de muncă, un catalizator al incluziunii sociale și un atu în consolidarea relațiilor internaționale ale UE¹. Cultura este un concept larg care include activități diverse (de exemplu, artizanatul, artele și audiovizualul) în diferite sectoare economice (de exemplu, producția, serviciile și comunicațiile). La nivelul UE, elaborarea politicilor în materie de cultură a luat amploare în 2017, în condițiile în care liderilor UE li s-a cerut să facă mai mult în domeniul educației și în cel al culturii². În noua sa agendă strategică pentru perioada 2019–2024, Consiliul European s-a angajat să „investească în cultură și în patrimoniul nostru cultural, care se află la baza identității noastre europene”³.

Parteneriate autentice dintre Educație și Cultură

Strategia „învățarea prin cultură și învățarea pentru cultură” are două obiective specifice ce abordează viziunea partenerială cu sectorul educațional:

¹ Cultural Heritage, Eurobarometru special 466, sondaj comandat de Comisia Europeană, decembrie 2017; Comunicarea Comisiei privind o agendă europeană pentru cultură într-o lume în proces de globalizare, COM(2007) 242 final din 10 mai 2007.

² Eurostat, Culture statistics, ediția a patra, 2019, p. 64; Reuniunea Consiliului European, 14 decembrie 2017, EUCO 19/1/17.

³ O nouă agendă strategică 2019–2024, Consiliul European.

- 1) Dezvoltarea sinergiilor între cultură și educație și
- 2) Realizarea de programe de educație culturală/educație prin cultură ca ofertă în cadrul sistemului de învățământ.

Acestea au drept scop de a îmbunătăți accesul copiilor și tinerilor la programe educative organizate de centre culturale și pentru a dezvolta parteneriate între instituții de învățământ și centre culturale.

Folosirea artelor în proiecte transdisciplinare, ca modalitate de a extinde și consolida abordarea creativă a altor materii, generează astfel o mai mare implicare în procesul de învățare și performanțe mai bune. Astea fiind spuse, conchidem că arta și cultura sunt instrumente de dobândire a unor noi competențe importante în comunitate și societate în general.

Potrivit unei perspective larg răspândită, pentru a avea o educație culturală de succes, cooperarea trebuie să se bazeze pe parteneriate autentice al căror scop este îmbunătățirea calității sau a relevanței procesului sau produsului dorit. Prin urmare, parteneriatele dintre școlile, universitățile și academiile de artă, instituțiile culturale și diverse entități cultural-administrative, precum și profesori, artiști, educatori culturali vor spori la eficiența potențialului existent. Pentru a garanta existența unor parteneriate de calitate, sunt necesare organizații (agenții creative) cu rol de conectori și facilitatori în același timp.

În țări mai mici, cum ar fi Austria, organismele de finanțare precum KKA sau ZSK au rolul de conector, ce pune în legătură nevoile școlii cu oferta culturală și oferă oportunități de formare pentru profesori, artiști și educatori culturali. Consiliul Artelor din Țara Galilor furnizează servicii similare, bazându-se pe Practicieni Creativi și Agenți Creativi pentru a se conecta la sistemul școlar. În centrul experienței norvegiene stă efortul de cooperare atât a sectorului cultural, cât și al școlilor de orice fel de la nivel local, regional și național. Croația a implementat un program ambițios denumit Ghiozdanul (Plin) cu Cultură. Sistemul francez depinde de așanumitele poluri regionale (polesregionaux), centre care aduc laolaltă expertiza diferitelor instituții culturale și educaționale pentru a produce resurse comune. În anii 2000, Marea Britanie a dezvoltat un prim cadru de parteneriate creative care a permis profesorilor și artiștilor să lucreze împreună în clasă. Organizația care a pus la punct acest sistem, CCE10 – Creativitate, Cultură și Educație, sa transformat într-o fundație internațională dedicată educației creative și promovează folosirea culturii și a artelor pentru „a îmbunătăți calitatea și impactul educației generale”. Între timp, Anglia a trecut la un nou model care are la bază 10 organizații regionale care livrează programul „Provocarea culturală”. Acestea funcționează ca centre de resurse, conectori și catalizatori, recurgând la expertiza locală pentru a îmbunătăți experiențele de educație culturală. Profilul organizațiilor variază în funcție de punctele forte la nivel local, de la muzee la festivaluri, de la opere la ONGuri. În Italia, polurile muzeale locale contribuie la o mai bună utilizare a resurselor printre instituții de același tip, în timp ce în Norvegia instituțiile-cheie naționale, operatorii culturali și rețelele care au în centru o formă de artă au pus la dispoziție ghiduri și instrumente și au furnizat activități de calitate ca parte a programului Rucsacul Cultural.

Conceptele-cheie includ abordarea transdisciplinară, inovarea, creativitatea, implicarea și performanța în învățare, vehicul pentru dialogul social, inter generațional și intercultural.

Concluzii:

Pentru o bună funcționalitate a sistemului propunem abordarea următoarelor strategii:

- Cultivarea de competențe de dezvoltare de proiecte culturale în cadrul instituțiilor de educaționale și a organizațiilor.
- Implementarea unor activități de informare/formare tinerilor prin tehnici art creative, orientare vocațională.
- Dezvoltare a unor programe strategice de integrare a culturii în educație.
- Organizarea unor rețele de formare și networking profesional.
- Implicarea pentru o cauză comună prin dezvoltarea unei comunități de advocacy pentru zona culturii în educație.

- Influențarea deciziile autorităților publice cu privire la problematica culturii în educație și a posibilității de a dezvolta sau îmbunătăți programe strategice în domeniu.
- Acțiuni de implementare și desfășurarea a diverselor evenimente cunoaștere/ conștientizare a rolului pe care îl are cultura.
- Crearea de instrumente inovatoare pentru promovarea valorii educaționale a patrimoniului.
- Valorificarea artelor și a patrimoniului în predarea disciplinelor de învățământ.
- Integrarea artei și a patrimoniului în viața copiilor, în cadrul unor parteneriate eficiente între școli și organizațiile culturale/artiști.
- Formarea artistică, umană și socială; cultivarea respectului pentru artă și memoria locală, atât la copii, cât și la adulți.

Este necesar să creăm condiții necesare pentru ca creativitatea și inovarea să se dezvolte în cadrul unor politici culturale.